

आठवाणीतील माय!

गोष्ट आहे चार ते पाच दशकांपूर्वीची! कधीही घर आणि माय यापासून पारख्वां न झालेल्या मुलाने दूरवरच्या एका शाळेत प्रवेश घेतला. त्या गावाचं अंतर पंधरा-वीस मैलांपेक्षा फार नसलं तरी त्याकाळी त्याच्या साठी ते जमीन आस्मानाच्या पलीकडील होतं. त्यामध्ये दोन मैलांचं अंतर पायी चालून दोन वेळा बसगाड्या बदलाव्या लागत होत्या. (आजही फारशी काही परिस्थिती बदलली असं काही नाही) गावामध्ये घडलेल्या काही राजकीय आणि सामाजिक घडामोडींचा परिणाम म्हणून तिथे बाप आणि भाऊ एका वर्षाआधीच पोटापाण्याचा प्रश्न सोडवण्यासाठी मोलमजुरीच्या उद्देशाने पोहोचलेले होते. भाऊ म्हणजे फारसा मोठा नव्हता, तर तो दोन इयत्तानीच पुढे होता. उन्हाळ्यात नाव दाखल करण्याविषयी घरामध्ये चर्चा झाल्यामुळे सुरुवातीला लेकराच्या चेहऱ्यावरील आनंद ओसंडून वाहत होता, त्यामुळे तो आपला प्रवेश कुठे आणि कसा झाला? आपण केव्हा जाणार? ते गाव खूप मोठे असून तेथे दहावीपर्यंत शाळा आहे अशा प्रकारची शेखी तो मित्रांमध्ये मिरवत होता. कारण तोपर्यंत त्यानं घर सोडून दार सुद्धा पाहिलेलं नव्हतं. त्याला परगावी शिकायला जाण्याचं गांभीर्य कळत नव्हतं. त्याची माय म्हणजे त्याचा श्वास, त्याचं सर्वस्व, त्याचं जग होतं. आई शिवाय त्याचं पानही हलत नव्हतं, तरीही त्या अबोध, निरागस, निर्मळ मनाच्या निष्पाप पोराला जाण होत नव्हती की, आपण लवकरच माय पासून दूर जाणार आहोत.

आपलं लेकरू जरी आनंदात असलं तरी मायची काळजी मात्र वाढत होती. माय-माय करून हरघडी पायाशी घुटमळणारं आणि रात्र झाली की, कुशीत झोपून प्रत्येक गोष्टीला मायला आवाज देणारं माझं लेकरू, व्यवस्थित राहील की नाही? त्याचं माझ्याशिवाय कसं भागणार? मायची ममता त्याला कोण देणार? यासारख्या अनेक प्रस्नांनी तीचं मन गोंधळून गेल्यामुळे तिच्या डोळ्यात गंगा-जमुना उभ्या राहत होत्या. मग हळूच ती आवंढा मिळत खेळणाऱ्या लेकराकडे पाहत राही. संध्याकाळी ती चुलीजवळ स्वयंपाक करायला बसली, की तीनही लेकर तिच्या आजूबाजूला बसून तिच्याशी हितगुज करताना त्यांच्या सामान्य ज्ञानात भर पडत असे. चुलीजवळ पेटत्या काड्यांचा थोडासा प्रकाश आणि मातीच्या तेलाचा दिवा एवढ्या प्रकाशात एकमेकांचा चेहराही स्पष्ट न दिसता गप्पाना मात्र रंगत यायची. उजेड कमी असला तरी डोब्यात उजेड पडेल इतपत ज्ञानरूपी प्रकाश

त्यांना मायकडून मिळत असे. गप्पा रंगात आल्यावर माय हळूच शिक्षणाचा विषय घ्यायची. ती पूर्णपणे निरक्षर असली तरी तिची शिक्षणावर पूर्ण आस्था आणि भिस्त होती. कारण शिक्षणामुळे अनेकांचं आयुष्य आर-पार बदलून जाताना तिने उघड्या डोळ्यांनी पाहिलं होतं. म्हणून ती समाजात सुद्धा सांगायची की, 'माणसाचं पोरानं भलं, की होरानं भलं'! म्हणून ती दोघांनाही प्रेमाने वाढवत होती. याबद्दल लेकरांना जेव्हा ती ज्ञानाच्या गोष्टी सांगायची तेव्हा ती एखाद्या विद्यापीठाप्रमाणे भासत होती. ती त्यांना डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांबद्दल सांगताना म्हणायची की, 'त्यांनी शिक्षणासाठी खूप कष्ट घेतले. शाळेत त्यांना प्यायला पाणी मिळत नव्हतं. वर्गाबाहेर बसून त्यांनी शिक्षण पूर्ण केलं. शिक्षणामुळे संपूर्ण जगात त्यांचं नाव झालं,. त्यासोबतच ती नोकरीवाल्या साहेबांच जीवन कसं असते त्यांना बसायला गाडी, राहायला बंगला, महागडे कपडे याबद्दल ती कुतुहलाने सांगायची. लेकरं मंत्रमुग्ध होऊन ऐकायचे. नंतर परगावी शिक्षणाला जाण्याचा विषय निघायचा तेव्हा मात्र ती भावनिक होऊन बोलायची. तिच्या भावनांवर तिचा ताबा राहत नव्हता. अगदी एखाद्या शिक्षकांसारखी सूचना देता देता कधी तिच्या डोळ्यात अश्रूंचा महापूर थाटायचा हे लक्षात येत नव्हतं. मोठ्या लेकराला ती कळवळल्या मनाने सांगायची की, 'तो लहान आहे. बाप कामाला जाईल, त्यांचं लक्ष देणं होणार नाही, म्हणून तू त्याच्याकडे लक्ष देवून त्याची काळजी घेतली पाहिजे. दोघं आपसात भांडू नका. अगदी बंधूभावाने राहा'. अशा अनेक सूचना देताना ती हतबल झाल्यासारखी दिसायची. तेव्हा मात्र चुलीजवळ भयान शांतता पसरत होती. शेवटी परगावी जाण्याचा दिवस उजाडला. त्या दिवशी माय सकाळी लवकर उठून तिने च्चारीच्या भाकऱ्या व उपलब्ध असेल ती दाढभाजी केली. दोन्ही लेकरांची आपल्या हाताने (साबाणाच्या अभावामुळे) कवेलूंच्या

तुकड्याने अंग घासून-घासून आंघोळ घालून दिली. आंघोळ घालतानाही तिची सूचनांची सरबती काही थांबत नव्हती. परंतु त्या नऊ वर्षांच्या अल्लड लेकराला त्याचं गांभीर्य अजूनही कळत नव्हतं. तो मात्र वेगळ्याच जगात वावरत होता. बघता बघता निघण्याचीही वेळ झाली. दोन्ही लेकरांना वाटी लावण्यासाठी माय थोड्या अंतरासाठी सोबत निघाली. सरळ जाणारी पाऊलवाट, त्यात दिवस उन्हाळ्याचे त्यामुळे जंगल एकदम निर्मनुष्य होतं. दूरपर्यंत कोणाचा थांगपत्ता नाही. सोबत चालताना मायनं बरच अंतर कापलं. तिची माया तिला थांबू देत नव्हती. आपली पिल्लं आपल्यापासून दूर जाताना तिच्या मनाची कालवा-कालव होत होती. ती एखाद्या घायाळ हत्तीनींप्रमाणे भासत होती. तिचे पाय थांबायचं नाव घेत नव्हते. शेवटी तिला थांबावं लागलं. तेव्हा तिच्या हृदयाचा बांध एकदम फुटला आणि एक-एका डोळ्याला दोनदोन धारा लागल्या. ती पटापट लेकरांचे मुके घेऊ लागली. मायला रडताना पाहून लेकरांना प्रसंगाचं गांभीर्य कळायला लागलं. त्याच्या लक्षात आलं, की हा निर्णय सोपा नाही. त्याचेही डोळे पानावले. ते पाहून मायचा हुंदका आणखीच दाटून आला. परंतु स्वतःला सावरत तीनं, 'जा आता बरोबर' एवढं म्हणून मोठ्या लेकराला सूचना केली की, 'गर्दीत त्याचा हात सोडू नको'. लेकरं डबडबल्या डोळ्यांनी पुढे चालू लागली. माय त्यांच्याकडे एकटक पाहत जाण्यावरच उभी होती. लेकरं पावला-पावलांवर मायकडे मागे उलटून पाहत होते. माय फक्त हात हलकून जाण्याचा संकेत करत होती. नजर पुरेल तिथपर्यंत माय जागेवरच उभी होती. अंतर वाढत होतं. माय दिसेनाशी होत होती. त्यामुळे लेकर जाण्यावरून उंच टाचा करून मायला शोषण्याचा प्रयत्न करत होते. त्यात लहान लेकराला एक युक्ती सुचली ती एका उंच टेकडावर जाऊन पाहू लागला, परंतु सर्व

निरर्थक. माय दिसेनाशी झाली होती. गाईपासून ताटातुट झाल्यामुळे सैरावैरा धावणाऱ्या वासराप्रमाणे त्यांच्या मनाची घालमेल सुरू झाली. जवळच दोन मैल अंतरावर पुढील शिक्षणाची व्यवस्था असतानाही या लेकरांची मायपासून ताटातून का झाली? त्या कुटुंबावर माग सोडण्याची पाळी का आली? याची कारणमिमांसा केल्यानंतर लक्षात येते की, त्याची अनेक कारणं होती. त्यापैकी सर्वात मोठं कारण म्हणजे त्या गांवखेड्यातील बिघडलेली सामाजिक परिस्थिती! एकेकाळी गुण्यागोविंदाने नांदणारा स्वयंपूर्ण गाव; एका जातीयवादी पक्ष संघटनेच्या आहारी गेल्यामुळे एकमेकांना पाण्यात पाहू लागला. त्यांचे परिणाम वाढत जाऊन एक दिवस दोन गट एकमेकांच्या अमोरासमोर शस्त्रानिशी उभे ठाकले. हाणामारी, डोकेफोडी होऊन अनेक जण जखमी झाले. वेळीच पोलिसांनी हस्तक्षेप केल्यामुळे जीवितहानी टळली. परिणामी गावात पोटापाण्याचा प्रश्न निर्माण झाला. कोणी कोणाला मजुरीला सांगत नव्हतं. अल्पसंख्याक गटावर उपासमारीची पाळी आली. म्हणून अनेकांनी गाव सोडणे पसंत केलं. त्यामुळे कित्येक कुटुंब परागांवा झाली. परंतु लेकराच्या कुटुंबाने मात्र वेगळाच निर्णय घेत, मायनं सर्वात लहान मुलीसह गावी राहून जमिनीचा तुकडा सांभाळावा, तर बापानं बाहेरगावी मोल-मजुरी करून घर चालवावं. त्यात बापानं आणखी एक धाडस केलं, ती म्हणजे लेकरांच्या शिक्षणाची जबाबदारी स्वीकारली. कारण गावात तिसरीपेक्षा जास्त शिक्षणाची व्यवस्था नव्हती. माय खूप कणखर बाण्याची होती गावातील सामाजिक सलोखा पूर्णपणे बिघडलेला असतानाही ती मोठ्या धैर्याने गावात राहत होती. तिच्या निडरपणाची अनेक जण दाद देत होते. तिच्याकडे वाकड्या नजरेने पाहण्याची कुणाची हिम्मत होत नव्हती. एकदा बापाला काही लोकांनी जातीय भावनेने घेरलं, तेव्हा ती हातात विळा घेऊन माणसांच्या गराड्यात बापाच्या पुढे एकदम ढालीसारखी उभी होती. पर्यायाने हल्ला करण्याची कुणाचीही छाती झाली नाही. गावात जातीय दंगल झाली तेव्हाही ती हातात मिरची पूड आणि तिखट पाणी घेऊन विरोधकांना नामोहरम करण्यासाठी माणसांच्या खांद्याला खांदा लावून लढत होती. 'निर्भय व्हा आणि जगाचं राज्य मिळवा' हा डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा संदेश बहुतेक दिनां ते ऐकला असावा, म्हणून ती मरणासाठी धाबदार नसावी. कुटुंबावर कितीही मोठं संकट आलं तरी ती सर्वांना धीर धीर देत होती. संकटावर मात करी करायी, त्यातून मार्ग कसा काढावा, यामध्ये तिचा हातखंडा होता. अनेक जण तिचा सल्ला सुद्धा घेत होते. लेकरं मोठे होऊन संसारिक झाल्यावरही कुटुंबात तिची टेक कायम होती. जशी ती कणखर होती, तशीच ती कष्टाळू आणि कणवाळू सुद्धा होती. तिच्या हयातीत कुटुंबकलह कधीच कुणाच्या नजरेस पडला नाही. शेवटच्या काळात शिक्षणामुळे थोडी बहुत परिस्थिती बदलली. परंतु तिचा अहं मात्र कधीच बदलला नाही. त्यामुळे आजही तिचे लेकरं तिच्या पाऊलखुणा शोधात आणि त्यावरच मार्गक्रमण करण्याचा प्रयत्न करतात. लेकरांकडे मायबापाचा विषय निघाला की, त्यांच्या आठवणीने त्यांचा जीव कासावीस होऊन येटाकुटीला येतो आणि त्यांना जाणीव होते की, जगात सर्व काही मिळतं परंतु मायबाप नाही!.....

– भिमराव परधमरोल
लेखक, व्याख्याता तथा अभ्यासक फुले, शाहू, आंबेडकरी विचारधारा तेलहारा जि. अकोला
मो.९६०५६९०४

स्व भोजराजभाऊ नरहरी गाडेकर पत्रकारितेच्या पथावरचा एक व्रतस्थी मुशाफिर

ओसंडणारे, कवं चेहेरे से माहो साल का धोया जाये आज फुरसत से कहीं बैठ के रोया जाये भोजराजभाऊ आपण दोघे पहिल्यापासून आयुष्याच्या प्रत्येक संगरात एकट शिलेदार,मला,तुम्हाला शब्दांचा, भाषेचा पत्रकारिताच्या,साहित्याचा कुठला वसा ना वारसा, पायताळी वडिलोपार्जित संघर्षाच्या रखरखीत वाटा, हात लिहिता,गळा गाता आणि मळा भिजका असला की सुजनाचा उसव होत असतो,आपला हात आयुष्यभर लिहिता राहिला,शिष्य म्हणून मी मनसोक्त ओतली आपली चिकित्सक स्वभावात भाषिक रसद,मी मराठी, माझी भाषा कमावलेली,वस्तुनिष्ठ पत्रकारितेच्या घडणीसाठी आपण केला तिचा प्रामाणिक वापर,या रसदीवर कैक आव्हानांचे शिवधनुष्य आपण

लिलया पेरले, आविष्कारांच्या जमिनीशी,निर्मितीच्या सुपीक प्रदेशाशी जुळत गेली निर्मितीची नाळ,विदर्भ न्यायचे संस्थापक संपादक या नात्याने रचत गेलात वाचनीय,संग्रहनीय पुरवण्यांच्या उंच,उंच उतरंडी,बिनीचे शिलेदार झालात ग्रामीण वृत्तसृष्टीचे, परिस्थिती अनुकूल असो वा प्रतिकूल ढळला नाही आत्मविश्वास तुमच्यातला कणखर,धाव पडल्यावरही घायाळ झालात नाही चुकून,लिहित राहिलात,बोलत राहिलात सडेतोड, स्पष्टवक्तेपणाचे बिल्लोरी आरसे चक्काचूर होणार नाही याची घेत राहिलात निकराने दक्षता, तसा आपला स्वभाव अबोल,विनाकारणची भाषेची उधळपट्टी तुमच्यासाठी वर्च्य,अघळपघळ बोलतांना मी तुम्हाला कधी बघितला नाही,तुमचे माझ्यावर मूक प्रेम,प्रेमाच्या केंद्रस्थानी पराकोटीचा जिब्बळा, तुमच्या रक्षाविसर्जनच्या दिवशी तुमच्यावर प्रेम करणाऱ्या जिवाभावाच्या माणसाच्या हातात पत्रातपस्वी मथळा धारण केलेली पुरवणी पडावी यासाठी संतोषाचा जिवतोड आटापिटा सुरू होता,वास्तविकतेचा पाहता ही पुरवणी तुमच्या हयातीत काढण्याचा संतोषचा सश्रद्ध बेत होता,पण अवेळी नियतीने मखलाशी केली आणि आपण मिटले डोळे कायमचे, आपल्या अभ्यासू नजरेखाटून जाऊ शकला नाही आपल्याविषयीचा कौतुकभरला मजकूर ही जखम आयुष्यभर संतोष आणि माझ्या मनात भळभळती राहणार,जगातला कोणताही मलम भरू शकणार नाही भलभळत्या त्या जखमेला, बापाने इहलोकाची यात्रा संपवली पण बापाच्या रक्षाविसर्जनाच्या शोकदग्ध दिवशी बापाच्या आजतागायतच्या कार्याला वाहिलेली पुरवणी प्रसिद्ध व्हावी म्हणून दुःखाचा डोंगर कोसळलेल्या मुलाने आपला संकल्प तडीस नेला,रक्षाविसर्जनाच्या दिवशी सदरहू पुरवणी माझ्या हातात पडली आणि प्रसिद्ध साहित्यिक के ई पिसे यांचा लेख वाचून आपल्या दारात उभारलेल्या मंडपात मला रडू कोसळले, संतोषची नजर टाळून हिकमतीने मी आसवे पुसली, आणि कागदावर लिहू लागलो उपस्थितांची नावे, हातात पेन होता पण डोळ्यांतल्या ओलसर धुक्यांमुळे दिसत नव्हता पुढ्यातला कोरा करकरीत कागद,स्वतःला हिमतीने सावरलं,कारण मी हंबरडा फोडला असता तर धायमोकलून रडले असते संतोष आणि जिवन,पिसे साहेबांनी तुमच्या,माझ्या हळव्या,कातर संबंधाचा झपाटलेला काळ त्या लेखात हुबेहूब सजीव केला,काही प्रसंग तर माझ्या विस्मरणात जमा झाले होते,पिसे साहेबांनी त्या खडतर,संघर्शील काळातल्या शाशवत आठवणींना खुबीने उजाळा दिला, सरसकट आठवला साप्ताहिक विदर्भ न्यायच्या जडणघडणीचा रुपेरी काळ,साप्ताहिक विदर्भ न्याय पंजिबद्ध झाल्यावर आपण माझ्यावर सोपविली कार्यकारी संपादकपदाची महत्तम जबाबदारी, त्या जबाबदारीच्या केंद्रस्थानी होती आपली माझ्यावरची अढळ निष्ठा,आपण दोघांनी धुमधाड्याकत उरकला विदर्भ न्यायचा भव्यदिव्य प्रकाशन सोहळा, पोकळी हा शब्द लेखनासाठी,मनोगतासाठी परवलीचा,

त्या शब्दाचे माणूस सहज उच्चारण करतो अन मोकळा होतो,पण या शब्दाची खरी परिचिति येते जेव्हा काळजाजवळचा एखादा माणूस जग सोडून जातो, रिक्ततेची एक सदृश्य टाच सतत चिरडत राहते मन, रूढाथनि कळतो सराईत भाषिक पातळीवरच्या पोकळी या शब्दाचा अर्थ, भोजरजभाऊ,किती जीवधेणा, किती भयावह असतो पोकळी या शब्दाचा आज मी अनुभवतोय, भोजरजभाऊ आपण तर निष्ठु गेलात दूरदियांती कधीही न परतण्यासाठी,पण मी आज अनुभवतोय कैकेवेळा लेखनात,मनोगात उद्धृत केलेल्या पोकळी या विपण्ण शब्दाच्या जीवधेण्या कळा, अगदी लाकडावर करवत चालावी आणि इतस्ततः पांगावा भुगा अगदी याच अस्वस्थ पठडीतल्या परवा तुमच्या रक्षाविसर्जन विधीचं मी सूत्रसंचालन करत होतो,पापण्या क्षणोक्षणी ओलावत होत्या,दाटून येत होता कंठ, व्रतस्थती पत्रकारितेचा वैशाखी वाटा चोखाळताना आपल्या वस्तुनिष्ठ पत्रकारितेच्या माध्यमातून आपण कमावलेली जिवाभावाची माणसे झाडूंपुसून हजर होती,आठवणींचा एकेक पापुद्रा मी सोलत होतो,हरवत होतो भूतकाळात, बिनचेहऱ्याचे कपल्लक,भणंग ते दिवस,आजच्यासारखा भौतिक सुविधांनी सर्वांग नटलेला तो काळ नव्हता,माझे,तुमचे दोघांचे जगणे अभावग्रस्त ओढग्रस्तीतले,रोज नजरेसमोर प्रापंचिक गरजांची भलीमोठी उतरंड,त्याकाळी आपण जनशक्ती जळगावहुन प्रसिद्ध होणाऱ्या दैनिकाचे साख४ प्रतिनधी म्हणून कार्यरत होता,कट्टर शिक्सैनिक म्हणून माननीय तेजरावबापू देशमुख यांच्या लढवय्या,आक्रमक आणि तितक्याच विधायक नेतृत्वाखाली आपली राजकीय वाटचाल समर्थपणे सुरू होती,भोजराजभाऊ आपण हाडाचे कार्यकर्ते जोडीला प्राल्भ,डोळस,सजग पत्रकार, पत्रकारितेला गुरू म्हणून तुमच्या काळजात माझी सश्रद्ध जागा,ती जागा आयुष्यभर कोणी हिरावू शकला नाही इतक्या भक्तीने आपण ती जागा काळजात सश्रद्धपणे जोजवली,जोपासली, सांभाळली, आयुष्यात कैक गडांतरे, स्थित्यंतरे आली पण कायम राहिली तुमच्या मनात माझ्याविषयीच्या आदराची सश्रद्ध जागा,मनाला आठवणींचं भरतंआलंआहे,उधाणलागतस्मृतीचादरिया,वित्तराभयाच्याफुल्यालालागली आहे टाचणी,लेखणीच्या टोकावर फुलला आहे प्रसंगांचा विस्तीर्ण पिसारा,मन कबूलच करत नाही ऐन वसंतात हे आपले जाणे, खुलासे अधुरेच राहतात आणि निघायची वेळ होते,

– अजीम नवाज राही
9421396669

वो तो बतला रहा था कई दिन का सफर जंजिर खिंच कर जो मुसाफिर उतर गया बिछडा कुछ इस अंदा से के रूत ही बदल गई एक शख्स सारे शहर को विरान कर गया भोजराजभाऊ, आपण गेलात,पाच दिवस उलटले, मन खिन्न आहे,उदास आहे,दैर्नंदिन व्यस्ततेतही चित्त थाऱ्यावर नाही अगदी वाऱ्यावर आहे,अस्तित्वाभोवती आकारले,साकारले जात आहे एकलेपणाचे सुनसान बेट, आपल्या जाणिवांची मुळे एखाद्या व्यक्तीत इतकी खोलवर रुजतात की विलगतेचा विचार जरी डोब्यात शिरला की आपण स्वतः उन्मळून पडण्याची शक्यता बळावते,त्या व्यक्तीच्या सहवासात घडलेले असते आपल्या भावविश्वाचे हळवे शिल्प,त्या व्यक्तीने जवळून अनुभवलेली असते आपल्या जडणघडणीच्या काळातली घुसमट,घुसळण,सांत्वन म्हणून पाठीवरून फिरवलेला असतो हात मायेने, प्रेमाने घातलेली असते आपल्या सामाजिक एकलेपणाच्या जखमेवर फुंकर,शिखर गाठल्यानन्तर जी माणसे पायथ्यातल्या उलथापालथिंना आयुष्यभर ध्यानात ठेवतात तीच माणसे उपभोगू शकतात शिखरावरच्या सुखासीन ऋतूंचा नितळ,निर्मळ आनंद,भोजराजभाऊ स्थिरस्थावर झाल्यावर आपण दोघांनी डाव्या कंसात कधी टाकल्या नाही पडझडीतल्या काळातल्या सलग हालअपेष्टा अनचित्त खस्ता,आपण दोघेही भूतकाळ न विसरता चालत राहिलो कृतज्ञतेच्या वाटा विनम्रतेने,

भोजराजभाऊ,तुम्ही गेले त्या दिवशी अंत्यविधीला हजर राहू शकलो नाही, भाऱ्याचं लमन, आयोजनाची,नियोजनाची सगळी धुरा माझ्या खांडावर, पत्रिका वितरणासाठी मी जिल्ह्याबाहेर गेलेलो,अपरधभावाची वावटळ मनभर सणाणत होती,मन सैरसैर झाले होते, अंत्यसंस्काराच्या दुसऱ्या दिवशी भाऱ्याने लमन उरकून आपल्या रक्षाविसर्जनविधीत सहभागी होता यावं म्हणून घर गाठले, लमनकार्याचा थकवा,शिणवटा असूनही उत्तरात्रीपर्यंत डोळ्याला डोळा लागला नाही,अंधुरणावर बदलत राहिलो कडेवर कड, वाट पाहू लागलो उजाडण्याची, अस्वस्थतेचा कडेलोट अनुभवत एकदाची उजाडली पहाट, कानावर पडला वाड्यातल्या चिमण्यांचा चिवचिवाट,धावपळत एकदाचे गाठले आपले गाव सवडद, आपल्या अंगाणात पाऊल ठेवताच झाल्या घासातला घास मायेने भरवणाऱ्या बंधुतुल्य मित्राच्या आठवणी ताऱ्या,आठवला खिसा नसलेला कडकडीत काळ, भोजराजभाऊ अर्थकारणाच्या तजविजीच्या भानगडीत न पडता वाळूकासारखा भेगाळलेला तो काळही आपण दोघे एकमेकांची काळजी वाहत जगलो एका अनामिक धुंदीत,ती धुंदी,तो कैफ होता वस्तुनिष्ठ,मूल्याधिष्ठित पत्रकारितेचा,त्या काळाला होते आदर्शवादाने,समर्पणाचे,वैचारिकतेचे अंगणित कंगोरे, जगण्याच्या पाठीवर होती झपाटलेल्या कार्यकर्तेपणाची झुल, उपाशीतपाशी माणसांनी एक तिळाचा दाणा करवंडून खावा या कफल्लक पटडीत मोडणारे आपले तत्कालीन कंगालपण, आत्मनानंदाने शिगोशिग भरून

बातमीजगत हे पत्र मालक, प्रकाशक, कैलास हरीभाऊ राऊत यांनी मुद्रक श्रीकृपा प्रिंटर्स, मुद्रण स्थळ जपान जिन जवळ, दगडी पुल, अकोला जि. अकोला 444002 (M. S.) येथून मुद्रित करून -कार्यालय : बातमीजगत कार्यालय, देऊळगाव माळी ता. मेहकर जि. बुलडाणा (M. S.) येथून प्रकाशित केले. संपादकः कैलास हरीभाऊ राऊत मो. 9561596693 प्रकाशित लेख व वृत्तांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. (पी. आर. बी. अँक्ट नुसार संपादक जबाबदार राहतीलच असे नाही.) सर्व वाद विवाद मेहकर न्यायालयांतर्गत राहील.) RNI No . MHBIL/25/A1435

This newspaper is printed by the owner, publisher, Kailas Haribhau Raut, printer Shrikripa Printers, printing place near Japan Jin, Dagdi Pul, Akola Dist. Akola 444002 (M. S.) and published from -Office: News Jagat Office, Deulgaon Mali Tal. Mehkar Dist. Buldana (M. S.). Editor: Kailas Haribhau Raut Md. 9561596693 The editor does not necessarily agree with the published articles and news. (The editor is not necessarily responsible according to the P. R. B. Act.) All disputes will be subject to Mehkar Court. J RNI No. MHBIL/25/A1435

घटना - घडामोडी

मूळ आदिवासी समाजाचा आरक्षण बचाव आक्रोश मोर्चा & ऑक्टोबरला

बातमी जगत | प्रतिनिधी

✦ गजानन दसरकर

बुलढाणा : महाराष्ट्रात गेल्या अनेक वर्षांपासून सुरू असलेल्या आरक्षणाच्या वादामुळे मूळ आदिवासी समाजाच्या हक्कांवर गदा येत असल्याचा आरोप करत, आदिवासी समाजाने आरक्षणाच्या संरक्षणासाठी ६ ऑक्टोबर रोजी बुलढाणा येथे 'आरक्षण बचाव आक्रोश मोर्चा' काढण्याचा निर्णय घेतला आहे. यासंदर्भात १७ सप्टेंबर रोजी बुलढाणा येथील विश्राम भवन येथे सकल आदिवासी समाजाची एक महत्त्वाची बैठक पार पडली. या बैठकीत मराठा आंदोलक मनोज जरांगे यांनी हैदराबाद गॅझेटनुसार मराठा समाजाचा ओबीसी प्रवर्गात समावेश करून आरक्षणाची केलेली मागणी, तसेच बंजारा व इतर समाजांकडून आदिवासी प्रवर्गात समावेश करण्याची मागणी यावर सविस्तर चर्चा करण्यात आली. या मागण्यांमुळे मूळ आदिवासी समाजाच्या आरक्षणाला धोका निर्माण झाल्याचे मत बैठकीत व्यक्त करण्यात आले. या परिस्थितीतून मार्ग काढण्यासाठी, 'एक तीर एक कमान, सर्व आदिवासी एक समान' असा नारा देत ६ ऑक्टोबर रोजी सकाळी ११:३० वाजता एकलव्य महाराज चौक, गांधी भवन येथून जिल्हाधिकारी कार्यालयावर आक्रोश मोर्चा काढण्याचे सर्वानुमते ठरले. या मोर्चात १३,५०० अतिरिक्त जागांवर आदिवासी समाजाच्या विद्यार्थ्यांची नोकर भरती करावी, यासह अनेक प्रमुख मागण्यांवर भर दिला जाईल. या बैठकीला बुलढाणा जिल्ह्यातील सकल आदिवासी समाजाचे सामाजिक कार्यकर्ते, विविध आदिवासी संघटनांचे पदाधिकारी, तसेच आजी-माजी जिल्हा परिषद व पंचायत समिती सदस्य मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. हा मोर्चा मूळ आदिवासी समाजाचे हक्क आणि आरक्षण सुरक्षित ठेवण्यासाठी एकजुटीने केलेला प्रयत्न असल्याचे सांगण्यात आले.

'हा देश तुम्हाला माफ करणार नाही'; एआय व्हिडिओ प्रकरणी भाजप महिला आघाडी आक्रमक

बातमी जगत | प्रतिनिधी

✦ स्वप्निल सोनवणे

जळगाव : पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या स्वर्गीय आईबद्दल काँग्रेसच्या बिहार प्रदेशाने तयार केलेल्या एआय-जनरेटेड व्हिडिओविरोधात भारतीय जनता पार्टीच्या (भाजप) महाराष्ट्र प्रदेश महिला आघाडीने मुंबई आणि नाशिक येथे तीव्र आंदोलन केले. हा व्हिडिओ देशातील सर्व मातांचा अपमान असल्याचे म्हणत भाजपने काँग्रेसवर जोरदार हल्ला चढवला आहे. या आंदोलनादरम्यान बोलताना भाजपच्या विधान परिषद सदस्य चित्रा वाघ यांनी काँग्रेसवर निशाणा साधला. "हा अपमान फक्त पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या स्वर्गीय आईचा नाही, तर देशातील सर्व मातांचा आहे. राहुल गांधींना शालीनता आणि वर्तनाचे धडे मिळालेले दिसत नाहीत," अशा शब्दांत त्यांनी आपला संताप व्यक्त केला. या घटनेचा निषेध करताना आमदार वाघ यांनी म्हटले की, काँग्रेसने निवडणुकीपूर्वीच बिहारमध्ये आपला पराभव मान्य केल्यासारखे वाटते. त्यामुळे, जाहीरनामे आणि आश्वासने यावर बोलण्याऐवजी काँग्रेस नेत्यांनी पंतप्रधानांवर वैयक्तिक हल्ले करण्याचे राजकारण सुरू केले आहे. "कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय) वापरून तयार केलेल्या व्हिडिओ क्लिपमध्ये मोदी यांच्या स्वर्गीय आडला दाखवणे ही अत्यंत निंदनीय गोष्ट आहे. हा देश तुम्हाला माफ करणार नाही," असेही त्यांनी ठामपणे सांगितले.

भव्य मोफत नेत्र तपासणी शिबिर संपन्न

कै. दराबाई पवार यांच्या पुण्यस्मृतीनिमित्त पवार परिवाराचा स्तुत्य उपक्रम, गरजू रुग्णांना आधार

बातमी जगत | प्रतिनिधी

✦ कैलास राऊत

मेहकर : कै. श्रीमती दराबाई पवार यांच्या पुण्यस्मृतीनिमित्त पवार परिवाराच्या वतीने बुधवार, १६ सप्टेंबर २०२५ रोजी मेहकर येथे भव्य मोफत नेत्र तपासणी शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. या शिबिरात अनेक गरजू रुग्णांची तपासणी करण्यात आली, त्यांना मोफत चष्मे वाटप करण्यात आले, तर काही जणांना मोतीबिंदूच्या शस्त्रक्रियेसाठी निवडण्यात आले. सकाळी ९ ते सायंकाळी ४ या वेळेत झालेल्या या शिबिराचा उद्देश डोळ्यांच्या आजारांचे निदान करणे, आवश्यक उपचार देणे आणि गरजू रुग्णांना मोफत सहाय्य करणे हा होता. या शिबिरात तज्ज्ञ डॉक्टरांनी केलेल्या तपासणीत ३० हून अधिक रुग्ण मोतीबिंदूच्या शस्त्रक्रियेसाठी पात्र ठरले आहेत. लवकरच त्यांच्यावर मोफत शस्त्रक्रिया केली जाणार आहे. तसेच, पात्र ठरलेल्या एक

हजार गरजू रुग्णांना मोफत चष्मेही वाटण्यात आले. या उपक्रमामुळे अनेकांच्या जीवनात पुन्हा एकदा स्पष्ट दृष्टीचे वरदान लाभणार आहे. यावेळी कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मनोहर गाडे होते, तर प्रमुख पाहुणे म्हणून संजय उतपुरे उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक विष्णू वाकळे यांनी केले, तर सूत्रसंचालन राजेंद्र गायकवाड

यांनी केले. याप्रसंगी डॉ. संजय प्रकाश टोकरे, सुभाष शिंदे, श्रीराम पवार, डॉ. स्नेहल पठाडे तसेच पवार परिवारातील सदस्य आणि स्थानिक नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. सेवाभाव हेच खरे प्रेरणास्थान दिवंगत दराबाई पवार या केवळ कुटुंबातील ज्येष्ठ सदस्य नव्हत्या, तर त्या संस्कार आणि मायेचा अखंड स्रोत

होत्या. "दुसऱ्याच्या डोळ्यांतील पाणी पुसता आले, तरच आपल्या जगण्याला अर्थ आहे," ही त्यांची शिकवण होती. त्यांच्या याच अमृतवाणीला प्रत्यक्षात आणण्यासाठी त्यांची नात, अॅड. कु. माधुरीताई देवानंद पवार यांनी या सेवायज्ञाचा संकल्प केला. या शिबिरात रुग्णांना अनुभवी नेत्रतज्ज्ञांकडून मोफत तपासणी,

गरजूंना मोफत चष्मे वाटप, आणि शस्त्रक्रियेसाठी निवडलेल्या रुग्णांची मोफत शस्त्रक्रियेची सोय उपलब्ध करून देण्यात आली. समाजासाठी केलेले हे कार्य हीच खऱ्या अर्थाने दिवंगत दराबाई पवार यांना खरी श्रद्धांजली असल्याचा सूर कार्यक्रमात उमटला. पवार परिवाराच्या या उपक्रमाचे सर्व उपस्थितांनी कौतुक केले.

या शिबिरामुळे "एका ज्योतीने उजळतात अनेक पणत्या" हा भाव प्रत्यक्षात उतरवण्याचा प्रयत्न माधुरी पवार यांनी केला असून, आर्जोच्या पुण्यस्मृतींना उजाळा देत दृष्टीदानाच्या या सेवायज्ञाने समाजातील असंख्य गरजूंना नवी उमेद व नवे जीवन दिले असल्याची चर्चा जानेफळ परिसरात सुरू आहे.

CAPTION कॅमेरा लेन्स.....

अद्याप संपले नाहीत दिशाहीन जगण्याचे हे अपंग खुलासे, भात्यागत धपापणारे तावलेल्या कष्टाळू दैनंदिनीचे उसासे, उगवाण्या प्रत्येक पहाटेला अडीनडीचे धुळकट तोरण आहे, पिढ्यानपिढ्यापासून हाती श्रमाचा घण नि सबुरीची ऐण आहे. शब्दांकन, अजीम नवाज राही. छायाचित्र - कैलास राऊत

सुरेश जगदाळे यांची पिंपळनेर भाजपा मंडळ प्रसिद्धी प्रमुखपदी निवड

बातमी जगत | प्रतिनिधी

✦ अनिल चित्ते

धुळे : पिंपळनेर येथील कुंभार समाजाचे युवा नेते आणि साक्षी तालुका युवा उपाध्यक्ष सुरेश रामदास जगदाळे यांची भारतीय जनता पार्टीच्या पिंपळनेर शहर मंडळ प्रसिद्धी प्रमुख पदावर निवड करण्यात आली आहे. त्यांच्या या निवडीमुळे पिंपळनेरसह धुळे जिल्ह्यात आनंदाने वातावरण आहे. सुरेश जगदाळे हे भाजपाचे एकनिष्ठ कार्यकर्ते म्हणून ओळखले जातात. त्यांनी पक्षाची ध्येय-धोरणे सामान्य जनतेपर्यंत पोहोचवण्यासाठी महत्त्वपूर्ण योगदान दिले आहे. त्यांच्या कार्याची दखल घेऊन ही नवी जबाबदारी त्यांना देण्यात आली आहे. भाजपचे पिंपळनेर (शहर, जि.प.गट सामोदे)

मंडळ अध्यक्ष प्रमोद रंगराव गांगुर्डे (पाटील) यांनी जिल्हाध्यक्ष (ग्रामीण) बापूसाहेब खलणे, पालकमंत्री ना. जयकुमार रावल, माजी मंत्री अमरेशभाई पटेल, डॉ. सुभाष भाभरे, आणि प्रदेश महामंत्री विजय चौधरी यांच्या सूचनेनुसार मंडळ कार्यकारणी जाहीर केली. त्यात सुरेश जगदाळे यांच्या नावाची प्रसिद्धी प्रमुख म्हणून घोषणा करण्यात आली. कुंभार समाजातील एक प्रतिष्ठित व्यक्तिमत्त्व आणि युवा उद्योजक असलेल्या सुरेश जगदाळे यांनी अनेक वर्षांपासून सामाजिक व राजकीय क्षेत्रात विविध जबाबदाऱ्या यशस्वीपणे पार पाडल्या आहेत. त्यांच्या या निवडीबद्दल धुळे जिल्हा कुंभार समाजाचे उपाध्यक्ष रतीलाल कुंभार, जिल्हाध्यक्ष किशोर कुंभार, प्रसिद्धी प्रमुख अनिल चित्ते यांच्यासह अनेक मान्यवर आणि कार्यकर्त्यांनी अभिनंदन करत पुढील वाटचालीस शुभेच्छा दिल्या आहेत.

मराठवाडा मुक्ती संग्रामाचा इतिहास युवा पिढीने अंगीकारण्याची गरज- गुणवंत एच. मिसलवाड

बातमी जगत | प्रतिनिधी

नांदेड : मराठवाडा मुक्ती संग्रामाचा महान इतिहास युवा पिढीने समजू घेतला पाहिजे आणि त्यातून प्रेरणा घेऊन समाज व देशासाठी काम करण्याची ही काळाची गरज आहे, असे प्रतिपादन एसटी मेकॅनिक तथा महाराष्ट्र शासन पुरस्कारप्राप्त सामाजिक कार्यकर्ते गुणवंत एच. मिसलवाड यांनी केले. ते १७ सप्टेंबर २०२५ रोजी नांदेड येथील महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ (एसटी डेपो) आगारात ७७ व्या मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिनाच्या वर्षांन दिन कार्यक्रमाला प्रमुख वक्ते म्हणून बोलत होते. आपला देश स्वतंत्र झाल्याबद्दी ५६५ पैकी ३ संस्थाने भारतात विलीन होण्यास तयार नव्हती, त्यापैकीच हैदराबाद हे एक संस्थान होते. अशा परिस्थितीत स्वामी रामानंद तीर्थ यांच्या नेतृत्वाखाली मराठवाड्यात लढा सुरू झाला. हा लढा यशस्वी करण्यासाठी देशाचे पहिले गृहमंत्री सरदार वल्लभभाई पटेल यांनी 'पोलिस अॅक्शन' राबवल्यानंतर मराठवाडा मुक्त झाला, असे मिसलवाड यांनी सांगितले. आपल्या प्रास्ताविकपर भाषणात त्यांनी स्वामी रामानंद

तीर्थ आणि कंभार तालुक्यातील कल्लाळी गावचे अप्पासाहेब नाईक यांच्या योगदानाला उजाळा दिला. या लढ्यात कल्लाळी गावातील ३५ जण हुतात्मा झाले होते, तसेच महिलांचाही मोठा सहभाग होता, असे त्यांनी नमूद केले. यावेळी, त्यांनी शासनाकडे काही महत्त्वाच्या मागण्या केल्या. कल्लाळी येथील हुतात्मा स्मारकाला पर्यटन स्थळाचा दर्जा मिळावा, मुक्ती संग्रामाचा इतिहास शाळेय अभ्यासक्रमात समाविष्ट करावा, आणि स्वातंत्र्यसेनानी स्वामी रामानंद तीर्थ यांना प्रमाणित 'भारतरत्न' पुरस्काराने सन्मानित करावे, अशा मागण्या त्यांनी केल्या. या कार्यक्रमाचे उद्घाटन एसटीचे विभागीय वाहतूक अधीक्षक तथा प्रभारी आगार व्यवस्थापक मिलींदकुमार सोनाळे यांच्या

हस्ते ध्वजारोहण करून करण्यात आले. त्यांनी आपल्या मनोगतात मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिनाच्या शुभेच्छा दिल्या. त्यानंतर, गुणवंत एच. मिसलवाड यांनी सर्व कष्टकरी व कर्मचाऱ्यांना मराठवाडा मुक्ती संग्रामाची सामूहिक शपथ दिली. या कार्यक्रमाला विभागीय वाहतूक अधीक्षक मिलींदकुमार सोनाळे, सहाय्यक कार्यशाळा अधीक्षक विष्णू हारकळ, बसस्थानक प्रमुख यासीन हमीद खान, चार्जमन संदीप बोधनकर, सहाय्यक वाहतूक निरीक्षक मोहम्मद ताजोद्दीन शेख, पाठी प्रमुख मनोहर माळगे, वॉरंट लिपिक संतोष दोले आणि सुरेश फुलारी यांच्यासह एसटी आगारातील बहुसंख्य कर्मचारी उपस्थित होते.

शेलुबाजार येथे भाजपा जिल्हाध्यक्ष चितलांगे यांचा श्री साई संस्थांच्या वतीने सत्कार

बातमी जगत | प्रतिनिधी

✦ दिलीप अवगण पाटील

वाशीम : मंगरूळपीर :- शुक्रवार दि १२ सप्टेंबर रोजी रोजी एका कार्यक्रमाद्वारे सामाजिक कार्यात अग्रसर असलेले मंगरूळपीर इंडेन गॅस एजन्सी चे संचालक,नगरसेवक भाजपा नवनिर्वाचित जिल्हाध्यक्ष पुरुषोत्तम लालचंद चितलांगे यांचा शेलुबाजार येथे श्री साईबाबा संस्थांनच्या वतीने

संस्थांचे अध्यक्ष श्री मोहन राऊत यांच्यासह साई संस्थान विश्वस्त मंडळांनी शाल श्रीफळ व साईची प्रतिमा देऊन यथोचित सत्कार केला. प्रसंगी श्री गुरुदेव सेवा मंडळाचे जिल्हा प्रचारक विनोदराव जाधव,शेलुबाजार

मेडिकल असोसिएशनचे अध्यक्ष कैलास जाजू,सुदर्शन पाटील धोटे,सतीश पाटील,डॉ संजय राऊत,गंगादीप राऊत,महादेव विश्वकर्मा,नंदकिशोर भुजाडे,नंद् पावसे,चंद्रकांत गहूले,मुकुंदराव जायभाये,गोपाल जायभाये,सुरेश राऊत,उदेभान जाधव,उमेश राऊत,महेश गुप्ता,विशाल घोडे,विशाल गुप्ता,विशाल खंडारे,बाळू व्यवहारे,रवी बारड उपस्थित होते.

नांद्रा धांडे येथे राष्ट्रीय लोककलावंत संघर्ष समितीच्या शाखेचे उत्साहात उद्घाटन

बातमी जगत | प्रतिनिधी

✦ कैलास राऊत

दे. माळी : लोककलावंत, दिव्यांग आणि निराधार व्यक्तींच्या न्याय हक्कांसाठी लढणाऱ्या 'राष्ट्रीय लोककलावंत, दिव्यांग, निराधार संघर्ष समिती महाराष्ट्र राज्य' या संस्थेची शाखा १७ सप्टेंबर रोजी नांद्रा धांडे (ता. मेहकर, जि. बुलढाणा) येथे मोठ्या थाटामाटात सुरू झाली. गावातील सर्व क्षेत्रांतील कलावंत आणि दिव्यांगांनी पुढाकार घेऊन हा शाखा फलक लावून शाखेची स्थापना केली.

या सोहळ्याचे उद्घाटन सन्माननीय अरुण रायमुलकर, पोलीस पाटील माया अवरसरमोल आणि तंटामुक्ती अध्यक्ष आशिष धांडे यांच्या हस्ते करण्यात आले. या कार्यक्रमाला समितीचे राष्ट्रीय अध्यक्ष संदीप बोरकर, महाराष्ट्र राज्य उपाध्यक्ष दुर्गादास महाराज काटे, सचिव सतीश बोरकर यांच्यासह अनेक राज्यस्तरीय पदाधिकारी उपस्थित होते. तसेच, बुलढाणा जिल्हाध्यक्ष सुनील गाडेकर पाटील आणि मेहकर तालुका अध्यक्ष सुरेश जाधव यांच्यासह स्थानिक पदाधिकारी व कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

गावातून निघाली भव्य रॅली शाखेच्या उद्घाटनानंतर गावातून फटाक्यांची आतंजबाजी करत आणि वाजत गाजत भव्य रॅली काढण्यात आली. रॅलीच्या समापनानंतर सभेचे आयोजन करण्यात आले. या सभेत मान्यवरांनी मार्गदर्शन करताना सांगितले की, संघर्ष समितीच्या माध्यमातून कलावंतांच्या न्याय हक्कासाठी आणि त्यांच्या प्रश्नांसाठी अहोरात्र प्रयत्न केले जातील. कलावंतांचे प्रश्न सोडवल्याशिवाय समिती स्वस्थ बसणार नाही, अशी व्हाही मान्यवरांनी दिली. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान हरिभक्त परायण

प्रकाश महाराज मगर यांनी भूषवले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन नांद्रा धांडे शाखा अध्यक्ष विकास धांडे यांनी केले, तर आभार भागवत धांडे यांनी मानले. 'गाव तेथे संघर्ष समितीची शाखा झालीच पाहिजे,' असे आवाहन मान्यवरांनी यावेळी केले. या सोहळ्याच्या यशस्वी आयोजनासाठी शाखा अध्यक्ष विकास धांडे, उपाध्यक्ष वामन अवरसरमोल, सचिव भागवत धांडे यांच्यासह सर्व स्थानिक पदाधिकाऱ्यांनी मेहनत घेतली. या कार्यक्रमाला गावातील महिला भजनी मंडळे आणि ग्रामस्थ मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

